

Bilag til Endringsforslag til Finanslovens 3die Behandling.

befinde sig, maa de derfor nærmest opfattes som Rjæmpehverer, der sandsynligvis vilde vebblive at være virksomme i lange Tider, om end med aftagende Intensitet, og der er Grund til at vente, at saalange disse „Sikkerhedsventiler“ holdes aabne, vil der neppe paa dette Sted ske en Gjentagelse af Udbruddene i den nærmeste Fremtid. Vi have ikke her i Europa et eneste Analogon til disse Dampvulkaner med deres Pimpstens- og Slamudbrud, hvormod der findes saadanne i de andre Verdensdele, navnlig i Indeskiæden, paa Java og Ny-Seeland. Først naar Dampudviklingen engang bliver betydelig svagere, end den nu er, vil der i det nordlige Krater med dets sluttede Kraterrand kunne samle sig Vand, der holdes i Rog af Vanddampene, og det vil da efter Omstændighederne kunne gaa over til at blive en Geyfir eller en stor Slampøl, sandsynligvis det første. I de sydlige Kratere vil Vandet derimod ligesom nu ledes bort gennem de store Kløfter til Søen, og paa Grund af Bestaffenheden af de Stenarter, der danne Kratersiderne, vil der der sikkert opstaa Slampøle lig dem, der nu findes ved Krifuvit og Ost for Reykiahlid.

Ved Foden af Dyngjuffjeldene mellem det nordlige og de sydlige Kratere var der ved den østlige Rand af den store Indsænkning blottet en lodret Bæg af Obsidian, en glasagtig Lava, der har større Tilbøielighed end nogenfømhelt anden Lava til at gaa over til Pimpsten under en hurtig og voldsom Dampudvikling. Den er tidligere fundet paa to andre Steber paa Island, nemlig i Hrafninnahyggur, N. for Myvatn, og ved Lokafjæll i Nærheden af Hekla, men stammer paa begge disse Steber fra forhistoriske Udbrud. Jeg er tilbøielig til at antage, at Obsidianen i Dyngjuffjeldene ogsaa hidrører fra et forhistorisk Udbrud, da der nu ikke ses noget Krater, hvorigennem den er strømmet ud, skjøndt jeg kun kan begynde det ved Overensstemmelsen med dens Optræden paa de to andre Lokaliteter. At den nu ogsaa er funden nærved Arnestedet for det store Pimpstensudbrud i 1875, er et Vidnesbyrd om, at der her tidligere er frembrudt Lavamasser, der paa det Nøieste staa i Forbindelse med Pimpstensdannelsen der, medens derimod de Lavamasser, som ellers findes i Aska og have fyldt den til dens nuværende Høide, have en ganske anden Bestaffenhed. De ere hvad man kalder basaltiske Lavaarter, der ganske ligne al den Lava, der er fremkommen ved de andre i den historiske Tid virksomme Vulkaner paa Island.

Til denne Fremstilling af baade ældre og nyere vulkanske Fænomener ved Dyngjuffjeldene maa jeg endnu sige den Bemærkning, at de her beskrevne Niveauforandringer i den sydøstlige Del af Aska tilhøre vist ikke udelukkende den nyeste Tid. I det Mindste fik jeg det Indtryk deraf ved Sammenligning med andre mig bekendte Forhold paa Island, at en mindre Indsænkning og nogle af Kraterne sikkert har eksisteret før de store Udbrud i 1875, samt at der her maa have været Antydninger af tidligere vulkansk Virksomhed i Form af Hverer. Herom kan naturligvis ingen Efterretninger have, da Eggen saagodt som aldrig har været besøgt, og selv om En havde været inde i Aska, vilde han neppe være bleven opmærksom paa slige ubetydelige vulkanske Fænomener eller fristet til at afsøge enhver Krog i dette uhyggelige Øde.

Saadet er endvidere bestyrker mig i min Formening om, at i det mindste et af de sydlige Kratere har eksisteret før 1875, er Bestaffenheden af nogle af de derfra udfastede Blokke paa over 200 Kubitfods Størrelse. De bestode nemlig ikke af en fast Stenmasse, men af et fuldstændigt Gruskonglomerat med Is som Bindemiddel. Tænker man sig et gammelt, tilbøieligt sammenstyrtet Kraterspølg paa saa store Høider som her, da vil det, forudsat at der ikke findes Fumaroler deri, bestandig være fyldt med Grus, Is og Sne, og skeer der saa et Udbrud i samme, maa det Første, der udfastes, netop være saadanne sammenfrosne Masser af Grus.

2) Vulkanerne i Myvatns Dræfi

ere beliggende tværs over Alfareveien, der forbinder Nord- og Østlandet, hvorfor de der forefaldne Udbrud ere bleve iagttagne af flere Personer, der have meddeelt Beretninger derom. Sammenholdes de med mine egne Iagttagelser af disse Vulkaner, er det indlysende, at de have en hel anden Karakter end Dyngjuffjeldenes, idet de i alt Væsentligt ligne Sydlandets Vulkaner.

Den saakaldte Myvatns Dræfi er en Orken, der strækker sig umiddelbart Vest for Løkelsaa i Myræfjord, Ost for Myvatn, og har en Udstrækning af 8 Mil i Længden og 3 Mil i Bredden. Der opstod pludselig den 18de Februar 1875 en Vulkan midt paa en forholdsvis jevn Hebeslette, hvor der aldrig i den historiske Tid vides at være foregaaet noget vulkansk Udbrud. Med 3 Ugers Mellemrum skete derefter 2 større Udbrud ikke langt